

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu
se primesc. Manuscripte
nu se retrimit.
INSECRATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anșuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augensfeld & Emerich Lasner.
Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tară și învoială.
RECLAME pe pagină a 8-a o
seriă 10 or. sau 30 ban.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

(Număr de Duminică 13)

"GAZETA" iese în dăcare și.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an, 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumă la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 50, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 70.—Anul XII.

Brașov, Duminică 29 Martie (10 Aprilie)

1898.

Popórelor cuvenita libertate.

Cinci-deci de primăveri au tre-
cut peste munții și plaiurile noastre
de când, după o nopțe îndelungată
de servitute, a răsunat glasul liber-
tății dintr'un colț al țerei până la
celălalt.

O fierbere mare cuprinse și pe po-
porul român în ajunul Pascilor anu-
lui 1848. Simția fiă-care, că se pre-
gătesce o nouă epocă și omenii lu-
minați ai națiunii noastre, bătrâni și
tineri, erau frământați numai de gân-
dul, ce trebuie să facă și cum trebuie
să lucreze Românii, ca înțelegând
spiritul timpului, să nu rămână în-
dărătul altor popóre și să asigure și
poporului român un viitor vrednic
de el și de multele și grelele lupte,
ce le-a purtat vécuri întregi pentru
a-și apăra moștenirea strămoșească.

Românii din întreg Ardealul, dér
și cei din Bănat și părțile ungurene
se sfătuiau, ce să facă, ce atitudine
să ia în fața marilor evenimente și
cu însuflețire se discuta în conferen-
țele, ce le țineau pretutindenți, asupra
situațiunei poporului. Se desbătea și se
hotăra în frățescă înțelegere.

Cel mai interesant și important
lucru a fost însă, că în toate aceste
consfătuiri nu era vorba atâtea de
eliberarea poporului din iobăgiă, cât
mai mult de asigurarea dreptului său
de-a trăi ca națiune egal îndreptă-
țită cu celelalte națiuni conlocui-
tore.

Principiul național și ideia na-
țională era dér, care frământa mai
mult spiritele bărbatilor noștri în
acele zile memorabile. Ei credeau,
că și așa césul iobăgiei său al ro-
botelor domnesci a bătut și deci
grija lor de căpeteniă era întreba-
rea: ce să se întâmple cu acest po-
por după ce se va fi făcut și el păr-
taș de libertatea individuală? Să dai-
nuască ore și în viitor pentru el
acea stare rușinosă și umilită, ce i
s'a creat în veacurile barbare, starea,

ce-l declara prin lege, că este numai
suferit, că numai națiunile așa nu-
mite recepte au să se bucure de toate
drepturile în Transilvania?

Se întrebau cu drept cuvânt, că
ore Românul, ca să se împărtășească
și el de drepturile, de caré se bu-
curau celelalte popóre, să mai fiă
silit și în viitor, ca să trecă la altă
națiune și astfel să înceteze de-a
mai trăi ca Român?

Organul nostru scria pe atunci,
că Românilor nu le e numai de li-
bertatea fizică, de scăparea de sub
robotele domnesci, ci setea lor este
mai virtos spirituală, ca să fiă re-
cunoscuți și ei ca națiune cu egale
drepturi, alături cu celelalte națiuni
ale Transilvaniei.

Bine au înțeles Românii la 1848
ceea ce era hotărîtor pentru sorțea
lor viitoare. Bine au înțeles, că liber-
tatea numai atunci pôte avé preț
pentru poporul român, când ea nu
va însemna numai scăparea lui din
cătușele fizice, ci și liberarea de or-
ice aservire a spiritului său, dându-
i-se putința de a-și desvolta în cea
mai deplină libertate facultățile sale
spirituale pe temeiul limbei, al da-
tinelor și obiceiurilor sale străvechi,
cu un cuvânt, având nu numai li-
bertatea individuală, ci și libertatea
națională, ca popor deosebit, cum
este.

Cinci-deci de ani de lupte ne-
curmate pentru limbă, naționalitate
și pentru progresul în cultură ni-au
dovedit cu prisos, că așa este, așa
trebuie să fiă și numai așa pôte fi,
pe câtă vreme Românii nu se vor
învoi, ca să fiă desființați ca popor
și aluiți în națiunea maghiară.

Astăzi, reprivind peste eveni-
mentele acestei jumătăți de veac,
vedem întărit și dovedit în totă stră-
lucirea lui adevărul recunoscut de
înaintașii noștri dela 1848, că fără
limbă și naționalitate, fără deplina
libertate a dezvoltării acestora, noi
Românii dintre Tisa și Carpați nu

ne vom puté numi nici-odată popor
liber, și că până ce nu vom avé
garanța, că naționalitatea noastră va
fi pcutită în toate împrejurările de
lăcomia altora, vom rămâne un neam
aservit și silit a face robote unei
culturi străine.

Mai mult, de cum eram odini-
oră, suntem ispititi astăzi noi Ro-
mânii de către adversarii noștri, de-a
renunța la ideia, la dorința și la
trebuința, ce o simțim puternic în
inimile noastre, de-a trăi ca Români
cu drepturile naționale pe acest pământ
strămoșesc.

Zadarnice vor rămâne însă toate
încercările și ispitirile, cari țintesc
la ingenuchiarea noastră națională.
Nici să voim, nu mai putem să renun-
țăm la viața națională într'un timp
ca cel de astăzi, care prin progre-
sele lui apropiă omenirea dela un
pol al pământului până la celălalt
și o face partașe de libertatea și
cultura veacului.

Revista politică.

Scim, că după cum cere legea
pactului dualist dela 1867, în tot
anul trebuie să se întrunescă delega-
țiunile, cea ungară și cea austriacă,
pentru-ca să rezolveze toate afacerile
comune și să voteze cheltuielile co-
mune pentru armată, marină etc.
De astă dată delegațiunile au fost
conchiemate pe ziua de 9 Maiu st. n.
și zilele aceste a fost mare sfat co-
mun al miniștrilor în Viena, la care
au luat parte și ministrul-președinte
Banffy cu ministrul de finanțe un-
gurese Lukács. Acest sfat s'a ocu-
pat cu statorirea bugetului comun.
Cu acest privilegiu s'a cerut de către
guvernul comun și de către admi-
nistrația marinei austro-ungare un
credit estra-ordinar de 55 milioane
pentru mărirea și îmbunătățirea flo-
tei de război. După planul admira-
lului baron de Spaun vor fi a se clădi

cinci corăbii nouă de război, cinci
incrușători, opt vase de torpile și
60 de torpiloare. Suma de 55 mili-
oane, ce vor costa aceste nouă vase
de război, se va împărți pe 10 ani.
Se va încărcă deci bugetul comun
cu câte 5—6 milioane anual. Va să
dică éráși nouă sarcini pe capul po-
porului. Nu este an, ca să nu se
urce dările pentru înarmare, cu toate
că starea economică a popórelor nu
numai că nu se îmbunătățește, dér
din și în și devine tot mai grea.
Statele se întrec unele pe altele în
înarmări și totuși nu se vorbește,
decât de scopurile pacifice, ce le-ar
urmări guvernele lor.

In préjma sărbătorilor Pascilor
gregorane, dieta ungurască din Pesta
și-a închis ședințele și deputații și-au
luat o vacanță de câte-va zile. Este
însă în Budapesta o altă dietă mai
mică, așa numita **adunare regnicolară
a dascălilor unguri** dela școlele civile
și medii din întreaga țără. Desbate-
rile acestei adunări au ținut vr'o
cinci zile de arêndul. Nu putea însă
trecé nici această adunare maghiară
fără ca acum tocmai, când turbarea
maghiarisării și a ajuns culmea, să
nu atingă corda cea atât de plăcută
șovinismului desmătat. Un membru
al adunării a propus și adunarea a
primit, ca toți acei dascăli din țără,
cari pórta nume nemaghiare, să și-le
maghiariseze „în amintirea anului
1848". E destul să spunem atât, pen-
tru-ca ori cine să vedă și să înțe-
légă chiamarea ce și-o dau dascălii
unguri în mijlocul „națiunei" și a
societății. **Maghiarisarea** este pentru
ei aji cea mai de căpeteniă pro-
blemă, maghiarisarea e idolul la
care se închină și tot maghiarisarea
este care le dă lor îndreptățirea de
a-se mândri ca luminători și propo-
văduitori ai „culturii". Vai și amar
însă de cultura propagată în astfel
de chip

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Din Morala în exemple

de Ioan Popea.

MOTTO: Feciorii cei buni adaug
și cresc numele părinți-
lor și-l fac fără de mörte.
Nicolaie Costin.

Agatocles*).

Când Agatocles, fiul unui olar,
ajunse rege în Siracusa, el nu se
rușină de tatăl său și de starea sa de
jos. Pentru-ca să nu-și uite nici-o-
dată de nêmul său de olar, din care
se trăgea, porunci să se pună pe
masa sa regală, pe lângă vasele de
aur și de argint, tot-deuna și vase
de lut. Astfel istorisește istoricul
Diodor Siculicus (1, 19.)

*) S'a născut în anul 361 înainte de
Christos în Terme, în insula Sicilia, și a
fost fiul olarului Karkinos. El învăță me-
seria tatălui său, se făcu apoi soldat și-și
câștigă prin vioiciunea spiritului și prin

Cornelius Scipio*).

Cornelius Scipio ducea în fie-ce
zi pe orbul său tată de mână pe
stradele Romei. Toți cetățenii îl nu-
miau pentru această faptă trumósă
bățul orbului. Dela *băț* primiră toți
urmașii lui, nepoți și strănepoți, nu-
mele de onóre *băț*, care în limba Ro-
manilor se numia *Scipio*.

manierile sale plăcute iubirea și încrederea
comandantului Damas. Luând apoi în că-
sătorie pe văduva acestuia și câștigându-și
prin această vață, influență și avere mare,
ajunse comandant și în anul 317 regele
Siracusei. Ca rege se luptă cu strălucit
succes în contra Cartagenilor, pe cari i
alungă din Sicilia. El a domnit 28 de ani. A
murit în anul 289 înainte de Christos în
virstă de 72 de ani.

*) *Scipio* este numele unei ramure
a familiei romane *Cornelia*; érá *Cornelius*
Scipio a fost întemeietorul acestei familiei
strălucite, din care au eșit unii dintre cei
mai vrednici și cei mai străluciți bărbai
ai Romei, și anume: *Cneius Cornelius Scipio*,
care se luptă ca consul în a 254 a. Chr. în Si-

Davire.

Davire (cet. Davir), fiul unui țé-
ran din Francia, se ridică prin cre-
dința și vitejia sa până la rangul de
căpitan. Odată îl vizită tatăl său toc-
mai când era o paradă mare, la
ziua regelui. *Davire* prezentă pe ta-
tăl său colonelului regimentului. Ofi-
cerii ceilalți se uitau la țéran cu mi-

cilia în contra Cartagenilor; *Publius Cor-*
nelius Scipio, nepotul lui *Cneius C. Scipio* și
consul împreună cu *Tiberius Sempronius*
Longus, în anul 218 înainte de Chr. fú bătut
de Hanibal la riul Ticinus; *Publius Cor-*
nelius Scipio Africanus scăpă viața tatălui
său la Ticinus în virstă de 17 ani (a 218); se
luptă (216) la Canae contra Cartagenilor,
bătut și nimici armata Cartagenilor con-
dusă de Hasdrubal, de Sifax și mai pe urmă
de Hanibal (203 și 202 înainte de Chr.) Se-
natul Romei îl onoră cu conumele de *Afri-*
canus și și se făcu un triumf strălucit în
onórea lui, cum rar s'a vedut în Roma; *Lucius Cornelius Scipio*, care s'a luptat în
Asia în contra regelui Antioch, pe care l'a
bătut cu desăvîrșire la Magnesia, în urma

rare și cu un fel de zîmbet tatjocu-
rator pe buze. Déră colonelul făcu
îndată raport regelui *Ludovic XIV*,
chemă imediat pe căpitan la Curte:
„Mă bucur, dișe regele, că ved în-
aintea mea pe un bărbat vrednic al
țerei mele. De astăzi încolo leafa
D-tale va fi de 4000 de franci, ca
să poți ajuta mai bine pe părinții

cărei victorii fú numit de senatul Romei
Scipio Asiaticus. A murit în anul 183 in-
ainte de Christ; *Publius Cornelius Scipio Ae-*
milianus, cu conumele *Africanus Minor*,
născ. 185 înainte de Chr., fiul adoptiv al
lui *Publius Cornelius Scipio* In 147 s'a dus
în Africa ca consul și comandant și a cucerit
Cartaginea în a. 146; mai e vrednic de
amintire încă un *Scipio* și anume: *Pu-*
blus Scipio Nasica Serapio, consul în
138, unul dintre capii aristocraților Ro-
mani, autorul catastrofei contra lui *Ti-*
rius Grachus în capitolul, prin ceea
atrăse ura înfricoșată a poporului
astfel de grad, încât unuiesc
de răș. Nici nu mor, nici nu trăsesc.
und

Intr'aceea nu se soie încă ce se va face și cum se vor întorțe lucrurile în grava cestiune a pactului economic dintre Austria și Ungaria și în deosebi în cestiunea cvotei. Încă nici până adî nu s'a lămurit, fiă și măcar între guverne numai, cât se plătescă în viitor Ungaria și cât Austria la cheltuelile comune. Baron Banffy s'e fi dîs, că mai mult de 35 procente Ungaria nu pôte lua asupra-și,  r Austriacii pretind mai mult, dîc nd, că Ungaria nu numai că p te plăti o sumă mai mare, d r mai are  i alte c st g uri din invoiala, ce s'a făcut între guverne privitor la dările de consum, la banca austro-ungară etc. D r chiar s'e fi   nt lese în t te punctele guvernele din Viena  i Budapesta, r m ne încă cea mai mare greutate de a c st ga invoirea celor două parlamente. Banffy o are mai u or cu majoritatea lui cea cov r itoare în dietă, d r contele Thun nu scie încă de-i va fi cu putin  s'e c st ge măcar o mică majoritate în camera vienes  pentru primirea proiectelor de lege asupra pactului. Nem ii sunt hot r i i s'e nu  ncuviin teze nici budgetul, nici pactul cu Ungaria, p n  ce nu se va aduce legea de limbă cum o cer ei. Partidele din majoritate sunt nemul amite cu purtarea guvernului Thun, fiind-că acesta înclină tot mai mult spre Nem i, a a că s'a dat nascere chiar temerii, că ar umbla cu g ndul s'e introducă limba germană, ca limbă a statului. Or  cum ar fi însă, fapt este, că contele Thun încă n'a c st gat pe nimeni, toți sunt mai mult său mai puțin nedumeri i asupra planurilor lui,  i d c  nu-i va succede a c st ga o majoritate, care s l sprijin c , pactul cu Ungaria nu se va put  încheia.

In România t t  lumea urm re se cu cea mai mare încordare discutiunile din Camera română, că au devenit tot mai  focate în măsura, în care s'au asprit lupta între opozi ia liberal   i guvern. După ce s'a făcut ruptura între majoritatea sturdzist   i grupul liberal al Aureliani tilor său Drapelistilor, scim, că acest grup s'a aliat cu grupul Flevari pentru că s'e lupte în unire în contra guvernului. Coali ia acest  liberal  a declarat prin urmare r sboi  guvernului atât în Cameră, c t  i afară din Cameră, unde lupta s'a purtat prin întrunirile publice.  n urma acestui atac combinat se l  ise părerea, că coali iei liberele i-ar putea succede de a paraliza votarea budgetului în termenul prescrist de

lege, a a că printr'asta guvernul Sturdza ar fi fost adus într'o mare încurcătură  i ar fi fost silit chiar a se retrage. Deja înainte de ce s'a început desbaterea budgetară, la 18 Martie st. v., se începuse în Cameră o vi   luptă prin adresarea de  nterpel ri în masă guvernului. Două zile după începerea discutiunii budgetului ministrul-pre edinte Sturdza a făcut propunerea că s'e se  n  se-din tele  ncep nd de diminea a la 8 ore, pentru că s'e fi  timp de a se vota budgetele până la sf r itul lui Martie. Opozi ia a protestat, d c nd că acest  nu se unesce cu regulamentul Camerei,  i că trebuie $\frac{2}{3}$ pentru că regulamentul s'e se schimbe. Majoritatea însă a primit propunerea d-lui Sturdza cu majoritate simplă  i a trecut la ordinea zilei.  nterpel rile însă ocup nd de regulă mai mult de o jumătate de zi, un deputat din majoritate a cerut, că adunarea s'e hot r esc , că p n  la 1 Aprilie s'e se am ne desvoltarea  nterpel rilor, ce sunt la ordinea zilei, că s'e se sf r esc  discu ia asupra budgetului. Opozi ionali liberali că  i conservatori au protestat în contra acestei propunerii, sus in nd, că este în contra regulamentului, care g rant z  dreptul de  nterpelare ne stirbit  i că printr'însa guvernul voesce numai s'e terorizeze minoritatea. Propunerea totu i s'a primit de majoritate, opozi ia s'a ab inut dela vot. Din momentul acesta opozi ia s'a ab inut de a mai vota  i asupra budgetului, până ce în se-din ta de alaltăeri, Joi, a fost primit întreg budgetul pe anul 1898—99 cu 98 de voturi, opozi ia ob in ndu-se dela votare.

Pe la mijlocul discutiunii budgetare erau mul i din opozi ia înscrși la cuv nt  i unii au ținut vorbirii f rte lungi. Deputatul Flevari Scortescu a vorbit neînterupt peste 9 ore numai cu două înteruperi de c te-va minute, pe care cu mare greu le-a conces pre edintele. Deodată însă s'au curmat vorbirile lungi cu caracter obstruc ionist, opozi ia s'a ob inut dela votare  i desbaterea a mers cu  nt l , a a că, de pildă, budgetul cultelor a fost votat într'o oră  i jumătate.

Cel din urmă, care  i-a desvoltat  nterpelarea înainte de primirea budgetului, a fost deputatul Delavrancea (Drapelist), care a  nterpelat pe ministrul Sturdza în afacerea vi-sitei oficerilor români la Brașov. Cu ocazia acest  d-l Delavrancea a combătut întreaga purtare a guvernului  i a d-lui Sturdza în cestiunea națională. I-a imputat acestuia, că nimic din ce a promis când a fost în

opozi ia n'a împlinit, ba s'a contr die în t te  i că ministru a lucrat chiar în contra principiilor sale de atunci. Când era în opozi ia d-nul Sturdza spunea, că se sugrum  o treime a n mului nostru, care strigă la ceri  de durere. D r ore —  ntreb  d-l Delavrancea, — nu mai este  i acum acest  treime, prigonirile fra ilor de peste Carpa i nu sunt acelea i, nu sunt încă mai mari chiar că atunci? D-l Sturdza  nv nuia odinioară pe conservatori, că nu fac nimic pentru Românii asupra- i. De ce tace acum, de ce nu face pe „samsarul  nstit ”? Crede ore, că cu c teva pahare de  ampanie, ce s'au băut la banchetul oficerilor în Brașov, se p te astupa pr nastia, care desparte România de Unguri pe c t  vreme va fi asuprit  i prigonit n mul românesc în statul ungar? — Tot odată deputatul Delavrancea a mai imputat ministrului-pre edinte Sturdza, că cu diploma ia sa  i cu ajutorul acelor condamna i dela noi cari au trecut dincolo  i au fost  mbr   i de d-sa, a sădit vrajbă  i ne nt legere între Românii de dincoce  i a încheiat, d c nd, că în România e acum lini te  i amortal  în ce privesce cestiunea națională,  i cer nd, că guvernul s'e răspundă ceva lini tor  i mângăitor, căci cu tăcere  i cu me  eguri nu se pot hrăni speran ele unui popor.

D-l ministru-pre edinte Sturdza a răspuns, că atacurile d-lui Delavrancea nu-l ating, că acesta cu so- ii săi malcon  i umblă acum s'e pună în conflicte guvernul român cu cele-lalte  eri.  n fine a d s, că cu d-l Delavrancea, care a votat în contra legii  nstruc ionii, ar fi o nemernici  că s'e mai stea de vorbă într'o cestiune atât de sub ire, cum e cestiunea națională.

Na ionalit ile  n Ungaria  i Austria.

Deputatul Ludovic Lang, vice-pre edintele camerei ungare  i unul din st lpzii partidei guvernamentale unguresc , a tipărit sub titlul de mai sus o carte, în care vorbesce despre na ionalit ile din Ungaria  i Austria. El vr  s'e arate, că Ungurii nu mai pot merge de acum înainte m n  în m n  cu Germanii din Austria  i că nu se mai potrive  la olaltă, de re-ce Germanii  n Austria dau tot îndărăt  i puterea trece în m nile Slavilor (Cehilor), prin urmare Ungurii trebuie  i ei s'e- i  nt roc  „chepe-neaguri” pe dos  i s'e dea m n  cu cel mai tare, adecă cu Slavii.

 n introducere Lang d ce, că opiniunea publică maghiară dela 1867 încóce consideră elementul german că ch imat

de-a av  rolul conducător în Austria,  r slăbirea hegemoniei germane  i întărirea elementului slav în Austria o află periculósă pentru Unguri. După Lang, ac st  părere este gre it .  nt rirea statului maghiar  i, împreună cu ac sta, rolul lui tot mai mare în organismul monarhiei,  nt mpin  în mod firesc cea mai mare r c l , d c  nu chiar antip ti  la Germani, cari au tendin e centraliste,  r nu la Slavi, cari tind spre federalism. Este adevărat, că Slavii austriaci mai de multe-ori au dat m n  cu Slavii dela noi (din Ungaria) pentru a lupta în contra egemoniei maghiare; ac sta însă   i află esplanarea tocmăi în împrejurarea, că Slavii austriaci ne-au considerat pe noi (Maghiarii) că pe  nimicii lor. St p nirea Germanilor  i-a trăit trailul, escl m  în fine Lang,  i apoi trece la unele date statistice pentru a dovedi, ve i D mne, că de mult se întăresce elementul maghiar în Ungaria  i cum se sl besce elementul german în Austria.

 n ce privesce Ungaria, datele, la cari se prov c  Lang, sunt la culme false  i închipuite. El ia că bas  numerotarea popula iei din 1890, care numerotare, după cum s'a dovedit la timpul său, a fost făcută după calapodul  ovinst unguresc,  n ir nd între Maghiari comune, ba chiar  inuturi întregi locuite de Nemaghiari. După acea numerotare falsă a a-d r  Ungurii în 1890 formau 48-61% din totalul popula iei, ar t nd un spor de 14-99% în decursul celor  cece ani din urmă, pe când „Valahii” se sporiseră numai cu 7-74, Rutenii cu 7-52, S rbii  i Croații cu 7-40, Germanii  i Sa ii cu 6-35,  r Slovaci 2-22%. Pe basa acelea i statistici se prov c  Lang la numărul celor ce sciu vorbi unguresc, care număr mai ales la ora e se sporesce din an în an; de-asemenea numărul s colilor, al gazetelor etc. se sporesce mult mai tare în partea Maghiarilor, decât a Nemaghiarilor.

Din t te acestea Lang vr  s'e facă lumea s'e cred , că Maghiarii sunt un popor de vi    i cu viitor, nu că Românii, S rbii, Slovaci  i celelalte popóre nemaghiare din  er . Jup nul Lang se face a nu sc , că limba maghiară, d c  se propagă, apoi se propagă prin silă  i volnic ,  r nu pentru-că Nemaghiarii ar sim i vre-o plăcere  i atragere pentru ea; el se face a nu sc , că s colele maghiare nu at t din h rnicia poporului maghiar se  nmul esc, că din budgetul comun al statului, la care contribuim cu to ii; gazetele unguresc  de asemenea pot s'e se  nmul esc , că  i ele primesc ajutoare din banii statului  i nu le persecută nimenea, cum persecută gazetele rom nesc . Vai de poporul, al căruia „viitor”  i „putere de vi  ” se b se  pe volnic   i nedreptate!

Pe când Lang present  în asemenea color  înfloritoare elementul maghiar din Ungaria, pe atunci de altă parte se silesce a arăta, că Germanii din Austria se slăbesc din zi în zi  i că prin urmare Un-

D-tale”. D c nd acestea, regele îl  mbr     înainte întregului personal al cur ii,  i numele lui Davire era acum trimbi at  i l dat pretutindenea că al unuia dintre cei mai vrednici fi  ai Franciei.

In pe it la fata Duminecei.

— Poveste din Bihor. —

(Fine.)

Busuioc a plecat la drum, după cum l'a  nv tat tata lui Calamp r fiu de măr.

— Spune-m , gazdă bună, cum s'e m duc; că v ntul, că g ndul, ori după cum vo i vr  eu?  ntreb  Luceafărul (adecă calul) pe Busuioc.

— Du-te cum cre i că-i mai bine, numai s'e umblăm în pace  i cu noroc, căci de  ci încolo mă tem, că vom  nt mpina mai multe greut  i că p n  acum.

— dus Luceafărul trei ani încheiată nem n nead nat, până ce a ajuns la  erminul său. Ajung nd la Busuioc îl l  un  teamp, de care mai înainte se

părea, că a fost legată o lunte; apoi se aședă pe  ermur  i d se desc ntecul, cel  nv tase dela tata lui Calamp r fiu de măr:

Pesce bun! Un cr  sor.
Te r g  cu drag  i dor
Să-i dai al tău ajutor:
Treci-mă la  ermin uscat,
Că eu  i-o   da de m ncat.

D c nd desc ntecul, se umflă marea c t un munte, din care e i un pesce lung de un st njin  i jumătate,  i gros că un bou. Busuioc se  nfric s  când îl v d , d r pescele  i d se, să nu se t m , că nu m nc  el  men  vii, ci s'e se culce pe limba lui, căci alt cum nu-l p te trece. Busuioc se culcă pe limba pescelui, care pe nesciute îl  nghi i  i-l trec  la celalalt  ermin, unde îl dase afară pe gură.

Busuioc  i dete pita ce o căpătase dela tata lui Calamp r fiu de măr. Pescele  i mulțami,  i cunos  îndată pita, că dela cine e.

„Sărmanul b tr n, numai el nu- i uită de mine”, d se pescele după ce se sătură, „d r spune-i că nici eu nu-l uit,  i că  ntot-d una îl vo i asculta”.

—  i vo i spune, d r te rog s'e m a te i  ci, că s'e m  treci  r  i de ceea parte.

— Bucuros; că s'e nu  nt r ii însă mult pe acolo, te rog s'e tai o bucătică din v rful co ii mele  i să-o m n nc ; când va trebui, îndată te vei put  schimba într'un pescu . De nu vei face a a până-i lumea nu mai vii înapoi.

Busuioc f c  cum  i d se pescele, apoi se duse cale de o zi  i jumătate până ce a ajuns la zidul cel de fier. Aci se  nt r se c t se  nt r se după zid, dela o vreme începu a da cu pumnii în partea despre r sarit  i îndată se  i sparse în el un loc c t ar fi o u  . Busuioc întră  n ntr   i c t ai bate în p lmi   i  i lu  apă într'un ulcior, ce era la el. D r pe lângă t t  grija, apa se turbură,  r bălaurul se de tept  din somn  i începu a arunca cap după cap că să-l  nghi  . Busuioc însă  -le t   pe t te, afară de unul. Bălaurul v d nd, că are cu om de lucru, nu cu ris  i ocară, se umflă c t o  er   i îl  i  nghi  .

Busuioc în clipa, când să-l  nghi  , se f c  un pescu , că rinza smeului să nu-l p t  măcina. Trei ani a tot ros pescu ul

 n r nza b laurului până  i-a putut face loc că s'e iasă afară.

Când e i afară, bălaurul durmea că dus; Busuioc, că s'e scape de el, după ce se f c   r  i om cum a fost,  i t    i capul cel din urmă, al 99 lea adecă,  i-apoi mul amind lui Dumne eu, că i-a ajutat, se duse la pesce, care  r  i îl trec  de ceea parte. Ajuns la celalalt  ermin, se sui pe cal,  i- i lu  drumul c tr  grădina S relui.

Pute i cugeta, că i-a fi trebuit multă vreme p n  a ajuns acolo. Multă d u, căci grădina S relui era chiar în burioul p m ntului, adecă în mijlocul lumii. De i calu sbura cu el prin  naltul ceriului, în 5 ani abia a putut ajunge.

Grădina S relui de frumos , ce era, nu vi-o sciu nici spune cum ar trebui, căci dragii mei, în ea erau flori de aur piou-rate cu rouă de diamant, pomi de argint cu p me de aur,  i pasări de aur  i argint cu p ne  nvristate cu pietre de briliant, zefir  i cu alte prețioșe, cari a a de frumos ciripeau  i fluerau, încât de le-  i fi aud t, v'ar fi părut, că aud   un cor de-al îngerilor.

guri trebuie să strice cumetria cu ei, căci nu se mai potrivește la oaltă, și să dea mână cu Slavii. Etă câte-va probe, la cari se provacă el în privința acasta:

În Viena numărul învățăcelilor de meserii slavii a crescut în decurs de două ani (1880—1890) dela 25% la 50%; în asemenea proporție crește și numărul măestrilor slavii și cu deosebire cehi. În funcțiunile publice din Boemia numărul funcționarilor cehi e neasemănat mai mare ca al celor germani, asta mai ales de când în oficii se folosesc pe lângă limba germană și cea cehă, pe care Nemții nu o pot învăța.

La 1850 se aflau în Praga 73,000 Germani și 50,000 Cehi. În 1880, dintre 162,323 locuitori numai 32,657 (adecă 20.1%) erau Germani, ér 125,742 (77.5%) erau Cehi. În 1890 însă din 179,338 locuitori numai 29,504 erau Germani, ér restul de 150,161 erau Cehi. Despre orașul Pilsen se dice, că în 1850 era oraș german, pe când în 1890 din 50,221 locuitori peste 82% erau Cehi.

În Boemia, Moravia și Silesia aproape pretutindeni face elementul slav asemeni cuceriri în paguba elementului german. Nu mai e trebă deci de-a ține la prietenia Germanilor, căci aceștia se topec. Trebuie să dăm mâna cu Slavii, căci de ei avem mai mare frică acum.

Acasta este sfatul, ce-l dă Ungurilor vice-președintele camerei ungare.

SCIRILE ȚILEI.

— 28 Martie v.

Cum se urzesc „comploturile valahe“. În *Dicio-St.-Martin*, comitatul Târnavelor, s'a descoperit mai deunăzi un mare „complot valah“. Un individ nenorocit din comuna *Subpădure*, care se numește „*Basiliu Milian*“ a ținut cu orice preț să se facă vestit în lume și n' ă țără, ér pe de altă parte să facă ș'o bună trebură ômenilor stăpânirii unguresci. S'a pus dumniului „*Basiliu Milian*“ și a ticluit o „proclamație revoluționară“ în care provoca pe Românii din Ardeal să alerge la 3 (15) Maiu la Blășiu, ca acolo să și cêră „drepturile răpitate de Unguri“, și ca „proclamația“ să apară trimisă din Bucuresci, a iscălit'o „Comitetul arangiator“. S'a dus cu ea la un tipograf jidan din D.-St.-Martin să o tipărească. Jidanul a vestit îndată pe domni din fruntea comitatului, cari au aflat în acastă neghiobă uneltire „pericul contra statului“, și ca lucrul să aibă cât de cât aparență de adevăr, s'a dispus, ca jidanul să tipărească „proclamația“ pe care apoi solgăbirul s'o confise. Așa s'a și întâmplat. Și ca acastă comedie să fiă mai cu chichirez, lui Milan i-s'a făcut și o perchisișă domiciliară cu care prilej el a declarat, că toate le a făcut „spre binele statului“. S'a aflat, că nenorocitul Milian voia să trimită „proclamația“ tipărită pe la preoții români,

pe cari apoi tot el s'e-i denunțe stăpânirii, ca complotiști, irredentiști și mai scie hanțatar ce. — Etă, cu astfel de neghiobe apucături și păcătoșe uneltiri vor cei dela cârmă să ne scotă pe noi Românii vino-vați de „trădare de patriă“. Dare-ar Dumneșu s'o pășescă tot așa, cum an pășit'o cu nenorocitul „revoluționar“ de Subpădure.

II Aprilie. Stăpânirea ungurescă și organele ei se pregătesc a serba cu mare tărahoiă ziua de 11 Aprilie, în care acum 50 de ani au fost sancționate legile dela 1848, aduse în pripă de dieta ungurescă dela Pojun. Cei din stânga estemă și junimea maghiară sunt în contra acestei serbări. Ei dic, că adevărata serbare națională este cea dela 15 Martie, și că nu-i pôte nimeni sili să serbeze ziua de 11 Aprilie. Guvernul a făcut să se voteze și o lege, prin care ziua de 11 Aprilie se declară ca „serbătoare națională“ ungurescă. Acastă lege încă nu este sancționată.

Aflăm, că la Făgăraș s'a discutat în congregația serbarea zilei de 11 Aprilie. Fișpanul a propus să se serbeze în tot comitatul. Din sinul membrilor români însă s'a răspuns, că acastă serbare privesc numai pe Unguri și nu pe Români. Cu toate acestea majoritatea a decis, ca să se serbeze ziua de 11 Aprilie. Se vede, că Românii ărași au luat parte în număr prea mic la congregația și așa fișpanul cu ceta sa au hotărît ce au vrut.

Pentru petrecerea și luminarea meseriilor români din loc, Comitetul Asociațiunei meseriilor, după cum aflăm, va arangia anumite conveniri, în cari se vor ține prelegeri acomodate priceperii și trebuințelor meseriilor noștri, precum și declarațiunii, cântări și altele pentru distracția lor. Prima convenire de felul acesta va fi mâne, Duminecă, în 29 Martie st. v. la 2 ore p. m. în localul Asociațiunei, strada Hirscher Nr. 19, la care se invită prin acastă meseriași și sodalii noștri. Intrarea este gratuită.

Societatea pentru fond de teatru român, al căreia sediu este acum Brașovul, își va ține anul acesta adunarea generală la Hațeg, și încă, după cum este proiectat, în serbătorile Rusaliilor. Românii din Hațeg, cum ni-se scrie, au început încă de pe acum să facă cele mai frumoșe pregătiri pentru primirea adunării. Pentru arangierea festivităților s'a ales un comitet sub presiul d-lui protopop T. V. Gheaja, vice-președinti: vicariul Nic. Nestor și A. Bersan. Frații dela Hațeg speră, că adunarea din acest an va fi una din cele mai succese și mai bine cercetate.

Spălarea piciorilor în Burg-ul din Viena. E datina în Joia mare, cãlind. gregorian, ca în Burg-ul din Viena, Majestatea Sa să spele piciorile a 12 bătrâni, cum a făcut și Isus spălând Joi înainte de răstignire

piciorile celor doi-spre-dece apostoli. Cătră orele 11 Majestatea Sa păși în sala rituală, unde se aflau arhiducesele, miniștri, consilierii intimi, camerarii, corpul diplomatic etc. Aici erau așezați după vârstă 12 bătrâni, cărora li-s'a servit mâncare de Majestatea Sa, de arhiducii Otto, Carol Ferdinand, Ludovic Victor, Leopold Ferdinand și Francisc Salvator. Bătrânii însă n'au mâncat, și bucatele au fost scose pentru a li-se da bătrânilor să le ducă acasă la ei. După acasta personalul domestic al monarhului a desculțat pe cei 12 bătrâni, ér Dr. Swoboda, locțiitorul de preot al bisericii din Burg, a recitat evangelia din Joia mare. La cuvintele „Și a început să spele piciorile apostolilor“, Majestatea Sa a ingenunchiat și a spălat pe rând piciorile celor 12 bătrâni, atârând de grumații fiă-cârnia o punguliță cu câte 30 corone. Bătrânii au fost încărați cu mâncări și cu câte-o sticlă de vin și au fost duși acasă cu trăsurile curții.

Prieteșug jidano-maghiar. În clubul atleților din Budapesta, contele Geza Andrássy a ținut alaltăieri un toast la o cină, ce s'a dat în onorea lui din incidentul „nimirii sale de consilier intim regesc. Geza Andrássy este președintele clubului și la închinăciunile ce i-s'au adus, răspuns c'un toast în care dișe între altele: „Eu și familia mea suntem cunoscuți ca *filsemiți* (iubitori de jidovi); și cu tot dreptul. Noi totdeuna am fost convinși, că Jidovii din patriă s'au luptat prietinesc cu noi, ca adevărați Maghiari, cu noi împreună au suferit, cu noi să bucură și mor... Antise-miții noștri ar face bine, decă s'ar alătura la jidovimea noastră patriotică în ceea ce privesc activitatea ei uriașă financiară și economică... Ș'apoi să nu fiă adevărată dișă străbună, că corb la corb nu scote ochii?

„Arieșana“, banca românească din Turda, și-a ținut zilele acestea adunarea generală, cu care ocaziune s'a constatat, după cum ni-se scrie nouă, că acastă bancă face progrese frumoșe. În anul acesta a edificat în fruntea pieței din Turda o casă frumoasă cu et. giu, care face onore Românilor din Turda. Din profitul curat s'au dat ca dividendă de 6% acționarilor 4800 fl., fondului de rezervă 1539 fl., pentru scopuri de binefacere 169 fl. etc. Banca are adî un fond de rezervă de 18,355 fl., ér fondul de pensiune al funcționarilor e de 2255 fl. Ca președinte al direcțiunei, în locul regretatului Dionisiu St. Șuluțiu, a fost ales d-l *Iuliu Bardoși*, inspector scolar r. în pensiune.

Adunarea generală a Reuniunei învățătorilor români gr. or. din protopopiatele Chișineu, Șiria, Borișineu, Buteni, Radna și Halmagiu este convocată pe *Joi și Vineri* (21 și 22 Aprilie n.) după S. Pasci în sala seminarului diecesan din Arad. După ce P. S. Sa părintele episcop Ioan Meșianu

va fi invitat la adunare printr'o deputațiune, va urma deschiderea adunării prin președintele Reuniunei, d-l prof. Teodor Ceantea. Programul constă din 21 puncte.

Adunare de popor în Suceava. Din Suceava (Bucovina) se depeșează, că deputatul V. Pruncu din dieta Bucovinei, a convocat acolo Joi o imposantă întrunire publică, la care au asistat peste 3,000 de țărani români. S'au luat următoarele rezoluțiuni: Întrebuițarea limbei române în administrația comunală și la autoritățile centrale; înființarea de bănci populare sistem Raiffeisen în toate comunele rurale; înființarea unui club politic al partidului național român.

Cei ce doresc a-și procura bucate în cantități mai mari o pot face acasta cu înlesnire, adresându-se la d-l *George Zănescu* în Brașov (firmă veche și bine cunoscută). D-sa furnizează din România porumb (cucuruz) în cantități mari (decă de vagone), calitate bună și-l vinde cu prețuri moderate. Serviciu prompt. Informațiuni prin scrisore.

Correspondența „Gaz. Trans“.

Saschiz, Martie 1898.

Stim. D-le Redactor! În anul trecut prin stăruința d-lui *D. R. Cordescu* din Focșeldea (Foventea) am făcut mare și frumoșă Cruce pentru altarul bisericii din acea comună; tot atunci am tomit cu d-l Cordescu, ca să fac pentru tinerime o frumoșă galerie în acea biserică, care este foarte spațioasă și minunat clădită, fiind zugrăvită înainte cu vre-o sută de ani, cum rar biserică se vedă pe la noi. Acastă galerie s'au podișor s'a făcut pe cheltuiala, de peste 200 fl., a d-lui Cordescu, care în iubirea sa cea mare pentru comuna sa natală a făcut și alte multe lucruri bune și frumoșe, așa că puțin bărbat se găsește la noi chiar și cu averi mai mari, cari să aducă asemenea jertfe.

Între altele am aflat, că d-l Cordescu a făcut o frumoșă fundațiune bisericească gr. or. din Foventea, bisericii din Ilinbav, din Sasăuș și din Sighișoara, dând acții la fiă-care biserică din aceste locuri de-ale băncei „*Cordiana*“, înființată de d-sa în Foventea. Acastă bancă, după cât am constatat eu în timpul cât am lucrat anul acesta la galeria bisericească de-acolo, pot spune, că merge de minune și promite un frumos viitor. În fiă-care di vedeai mulțime de ômeni plugari venind aci la bancă de prin toate comunele învecinate, mulțămind d-lui Cordescu, că i-a scăpat de cămătarii fără inimă, cari luau dela bieții ômeni sêraci câte 3—5 cruceri la lună după florin, plus tot după 10—15 fl. câte o di de lucru.

Mi-s'a spus, că a donat cărți pe la biserică, școle și pe la școlari, vestminte foarte frumoșe și scumpe pentru preotul de aci, un castăn mare în altar pentru păstrarea vestmintelor preoțesci, a cărților și a

În mijlocul grădinei era un lac, în care erau pesci de aur și de argint, ér pe margini înfloreau flori de tot felul, una mai frumoșă ca cealaltă.

Busuioc când ajunse la grădina Sôrelui, și-a lăsat calul afară într'un câmp să pască și numai el a intrat înăuntru. Ajungând la lac, se ascunse într'un smidai de iasmin și de acolo așteptă după Ana Sânziana.

Tocmai la mēdă-di se ivi ea la lac venind ca din bun senin într'o căruță trasă de opt struți. Aci se desbracă și se aruncă în apă. Busuioc eși din smidaiul de iasmin și-i fură hainele. Ana Sânziana nu-l vedă până când mai eși din grădină; de frică și rușine, că o s'ă rămână fără haine, începă a striga după el:

Busuioc
Uite 'ncôce!
Eu te-oi deochia pe tine
Tu mi-i deochia pe mine.

Busuioc se uită înapoi, dér atunci ea îl blăstamă așa:

Din om mândru ce-acum ești
Urs să fii, să mornăesci,

Leac s'e-ți fiă și-astempăr
Calampăr fiul de măr.

Cum îl blăstamă, așa se întâmplă. Busuioc se făcū urs și începă a urla și-a mornăi prin păduri, de se spăriau și pa-serile de el.

Într'acestea Calampăr fiu de măr se dusesse la tatăl său să-l întrebe, că ce scie despre Busuioc, că prea de multă vreme era prin lume.

Face rēu, fiule dișe bătrânul, Ana Sânziana l'a schimbat în urs și numai tu i-ai putē ajuta.

Calampăr fiu de măr cum ađi; o și luă la drum, ca să-l caute. La anul l'a auđit mornăind în capētul de sus al lūmei. S'a dus până acolo, și când a dat față cu el, l'a săgetat drept între ochi, și atunci îndată s'a făcut ărași cum a fost.

— Griji; prietine, să nu te mai înșele, că nu sciu cum te oi mai putē scăpa! îi dișe Calampăr, după ce Busuioc s'a făcut din nou ărași om.

— Mē voiți păzi, dér rogu-te nu-ți uita de mine; de mē vei vedē, că întârziu,

sē scii; că nu-i bine de mine, și atunci sē vii înaintea mea, — răspuns Busuioc.

Busuioc se duse ărași în grădină cu gândul să nu se uite mai mult la ea; el se aruncase din nou între tufe de iasmin.

Ana Sânziana la mēdă-di sosi la lac, într'o căruță cu rôte de diamant, trasă de 8 cocoră. Se desbracă și se aruncă în apă.

Busuioc îi fură hainele și se ca mai duse cu ele. Ileana Sânziana îl vedă și începă a striga după el:

Busuioc, nu fugi,
Căci precum eu sciu iubi
Fată în lume nu mai scii.
En' uită-te tu la mine
Sē mē uit și eu la tine,
Cu ochii sē ne privim
Din suflet sē ne iubim.

Busuioc se întorse și se uită la ea, dér atunci Ana Sânziana îl blăstamă așa:

Busuioc de-ađi sē fii
Leu turbat în munți pustii.
Leac s'e-ți fiă Calampăr.
Cu săgeata-i cea de măr.

Busuioc se făcū leu și de supărat, ce era răcnea de tremura pământul pe unde se ducea.

Calampăr fiu de măr, vedēnd că Busuioc nu mai vine, se duse la tatăl său, să-l întrebe ce mai scie de el.

— Reu, fiule, Busuioc e leu și de a lui răcnire tremură pământul pe unde calcă. Leac i-ai fi tu și săgeata ta cea de măr.

Calampăr fiu de măr plecă ărași în urma lui. Abia l'a aflat într'o pădure de pe torta pământului de cătră mēdă-nôpte.

Cum îl ochi, îl și nimeri. Leul se făcū ărași om. Griji, prietine, căci prea la grele probe mē pui, — dișe Calampăr.

— Griesc din cât pot. Decă mē înșelă și mē face atât de prost, n'am ce face. Busuioc întră ărași în grădină și se ascunse între tufe de iasmin.

La mēdă-di, Ana Sânziana cu căruța de mărgelă trasă de 8 fluturi mari de aur ajunse la lac.

Busuioc îndată ce ea întră în apă îi și fură hainele. Ea îl vedă și îi dișe:

En mai uită-te la mine,
Căci de dorul după tine
Ziua nôptea chinuesc
Nici nu mor, nici nu trăesc.

altor vase sfinte bisericesci cumpărate de d-l Cordescu cu bani scumpi. Pe lângă acestea, am văzut stradele satului cu felinare cumpărate de d-sa și oinstitute comunei.

Tote aceste fapte frumoase făcute de d-l Cordescu pentru satul d-sale ar trebui să stărească și recunoștința tuturor locuitorilor din sat. Mult m'am mirat însă când am văzut, că erau câțiva dintre locuitori, cari nu se genau a răbști contra d-lui Cordescu, îndemnați de notarul din sat, strigând că nu le trebuie galea în biserică, căci și fără acesta au trăit ei până acum. Dacă s'ar fi făcut cu chelăria lor, atunci tot ar fi mai avut dreptul de-a dice, că fiind sâraci, nu pot plăti, dăr când li-se fac atâtea daruri scumpe și frumoase din partea d-lui Cordescu, nu pot înțelege, cum și pe ce basă acești ne pricepuți și răutacioși sătenii îi fac atâtea șicane, născocind destule batjocuri și bér fel, despre cari m'am convins acum, că sunt curate scornituri răutacioase.

În adevăr, că aici se potrivește dîsa Domnului Christos, că nici un proroc nu e prețuit în patria sa. Așa e și cu d-l Cordescu. D-sa se silește din toate puterile a înfrumuseța comuna cu case frumoase, cu ceasornic mare, cu felinare, cu trotuare etc. Drept mulțumită însă, câțiva oameni răi, în lipsa d-lui Cordescu, când dînsul era dus la familie în București în anul 1896, au venit și i-au stricat fără nici o milă grăgiul cel frumos și i-au făcut o batjocură revoltătoare. Mi-s'a mai spus, că notarul a pus contribuția (dajdiă) mare pe d-l Cordescu și pe casele d-sale, de care abia după doi ani a putut scăpa, după ce a plătit aproape o mie de florini pe nedrept. Apoi tîrîrî, continue pe la toate direcțiile dela Noorich și dela Sibiu, tot felul de denunțări și procese, încât eu mă mir, cum mai pôte trăi d-l Cordescu în acel sat bătut de Dumneșu cu asemenea oameni răi.

Mi-s'a mai spus, că d-l Cordescu a fost oprit de notar, ca să învețe pe școlari cântările înmormentării Domnului, cari sunt foarte frumoase, după cum le-am auzit cântându-se, și a mai fost oprit încă și de a înveța pe locuitorii de acolo regulile igienice, cari sunt foarte de mare lipsă și folos pentru poporul nostru.

D-l Cordescu, deși născut în Foventea, este cetățen al regatului român și proprietar în București. Astfel d-sa n'are drepturi civile în statul nostru. Dér ore acesta pôte să-l impedeze pe d-sa, de-a să servi de poșta comună? Eu cred, că nu, și cu toate acestea d-l Cordescu e silit a plăti separat pe poștașul său, ca să-i ducă și aducă dela Noorich corespondențele sale pentru cari plătesce pe an statului ungar aproape 200 fl., deore-ce notarul, ca expeditor poștal comun, nu voește a-i primi daraverile d-sale. Așa ceva, cred că nu se mai pomenesc în tota lumea civilizată.

Ușor îi este d-lui notar, căci locuiesce

și se răsfăță sus în încăperile cele mai igienice și mai spațioase ale școlii, ér tinerii școlari se vestejesc cu învățători cu tot în nisece pivnițe întunecoase, umede și infecte, deți vine să le plîngă de milă. Cum pot suferi acesta autoritățile noastre școlare, și cum îngăduie locuitorii din Foventea un lucru ca acesta?

E tare trist, când un notar se face unelța străinilor, pentru ca să impedeze ce e bun și folositor pentru poporul din a căruia sudore trăiesce; tot atât de trist e, când un comitet parochial, în frunte cu episcopul Toma Popa din Foventea, se arată atât de nepăsător față cu biserica lui încât n'a venit nici măcar să vadă, ce fac și ce lucrez în timp de aproape două săptămîni cât am petrecut acolo.

Eu mulțimesc d-lui Cordescu pentru toate binefacerile față cu mine, cu lucrătorii mei și mai ales cu poporul din Foventea, care fie sigur, că mai târziu îl va binecuvînta.

Nicolae Fleșeru,
măestru țemplar.

Producțiuni și petreceri.

Societatea sodalilor români „Lumina” din Brașov invită la producțiunea, ce se va ține luni în 6 (18) Aprilie 1898, a doua și de Paști, în sala hotelului Central „Nr. 14”. Inceputul la 7½ ore sêra. După producțiune urmîză dans.

Intrarea de persoană 60 cr. Bilete se pot cîpeta la D. D. Eremias, la Librăria Nicolae Ciureu, la Casina Română și sêra la cassă. Ofertele maritimose se primesc cu mulțumită și se vor chita publice.

Program: 1) Musică. 2) „Doru înstrăinatului”, de A. Fichtenmacher, executat de Corul Sodalilor. 3) „Finul Tóder”, de Th. Saperanță, declamată de Ión Țiței. 4) Musică. 5) „Jidani la bătaie”, de Th. Saperanță, declamat de George Gal. 6) „Fioie verde de trifoi”, de T. Popovici, executat de Corul Sodalilor. 7) „Țiganul și Sfinții”, de Th. Saperanță, declamat de Leontin Savu. 8) Musică.

9) „Pe neașteptate”, comedie într'un act de Th. Saperanță. Persoanele vor fi reprezentate prin d-nii: Ión Iacșa, Florea Părvu, Mihail Gal, d-ra Elena Bratu, d-ra Maria Roncea, d-ra Susana Pestrea, George Moldovan, I. Tampa, Nicolae Gal, Vasile Oprea, Nicolae Loga, Dumitru Purcherea, d-ra Paraschiva Sulică, N. Ardelean.

10) „Arvinte și Pepelea” comedie într'un act de V. Alexandri, reprezentantă prin d-nii Nicolae Ardelean, George Stinghe și d-sora Paraschiva Sulică.

Tinerimea română din Rîșnov invită la petrecerea cu dans, ce o va arangia Luni, a doua și de Paști (6 Aprilie v.) în sala hotelului mare de-acolo. Inceputul la 7 ore sêra. În pauză se va juca „Călușarul” și „Bătuta”. Intrarea: pentru familie 60 cr., pentru persoană 40 cr.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei

Cu 1 Aprilie st. v. 1898

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șase luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șase luni	20 „
pe trei luni	10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	2 fl.
pe șase luni	1 fl.

Pentru România:

pe un an	8 franci
pe șase luni	4 „

Abonarea se pôte face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei”.

A P E L

cătră frații preoți români.

Am onôre a aduce la cunoștința Prea stimaților frați preoți, că am luat deja dispozițiunile pentru tipărirea tomului I al predicilor nemuritorului orator frances Massillon, Episcop de Clermont și membru al Academiei francesce. Cartea va cuprinde circa 370—400 pagini 8° mare, va fi tipărită pe hârtia fină, va fi împodobită cu portretul ilustrului autor, și va avé un exterior prea frumos. Ea va apăre, după contractul încheiat cu tipografia, pe la finea lunii lui Maiu n. c. și numai decât se va expedia Domnilor abonați. Abonamente se primesc încă până în 20 Maiu n. c. pe aceleași prețuri prea-favorabile ce au fost indicate în invitarea de abonament, adică 2 fl. 10 cr., cu expedițiune francată, 2 fl. 20 cr., cu expedit. recomandată; pentru România și străinătate 5 lei 25 bani, și 5 lei 50 bani. Alături seminarelui teologice o vor primi pentru prețul scăzut de 1 fl. 60 cr. D-pii colectanți dela 10 exemplare colectate vor primi unul gratuit. După aparițiunea operei prețul unui exemplar va fi pentru Austro-Ungaria fl. 2-50, pentru România și străinătate lei 6-50. Acei Domni abonați, cari vor răspunde costul abonamentului înainte, vor primi cartea francată sêu recomandată, după modalitatea alêsă de dînsii; ér aceia, cari nu vor trimite prețul abonamentului înainte, o vor primi

cu rambursă (Nachname) ce costă mai multe spese pe cari însă vor avé a le suporta d-nii abonați.

Prea-Veneratul Ordinariat Diecesan gr. cat. de Oradea-Mare a binevoit a recomanda cu căldură aceste cuvîntări bisericesci preoților de sub jurisdicțiunea sa ba a încuviințat chiar procurarea aceloră și din banii bisericesci pentru bibliotecile parochiale, ca să le pôte procura și acei preoți, cari sunt provăduți cu o dotațiune mai miseră.

Comandele sunt a se face la subscrisul traducător sub adresa: locuința Hájó, posta ultimă Pecze Szöllös, comitatul Bihar via Nagy-Várád.

Haieș, 6 Aprilie st. n.

Ioan Genț,
paroch gr. cat. român.

ULTIME SCIRI.

Conflictul ispano-american.

Washington, 8 Aprilie. Aici nu mai crede nimeni, că răboiul se va pute încunjura. America voește cu orice preț, ca insula Cuba să și aibă independenta ca și Haiti și St. Domingo. Isbucnirea iminentă a răboiului atêrnă dela mesagiul președintelui Mac Kinley, care îl va ceti Luni.

Madrid, 8 Aprilie. 15 năi spaniole de răboi au plecat cu mare grabă din Kadix la insulele Capulul verde. Milițienii din insulele Canarice vor fi puși pe picior de răboi. În ministerele de răboi și marină domnesce o febrilă activitate.

Ađi s'a ținut un consiliu de miniștri, ale cărui desbateri se țin în secret. Situația e privită din toate părțile ca fiind extra-ordinar de critică.

Londra, 8 Aprilie. Din New-York se anunță, că intervenirea puterilor europene n'a avut nici un efect la Washington. Partida răboiului a silit pe Mac Kinley să nu cedeze apelurilor din străinătate.

Madrid, 8 Aprilie. „Imparcial” primesc din Havana scirea, că ministerul de răboi din Washington a chiămat sub arme pe toți milițienii din ținuturile învecinate cu Mexico. Ei vor avé problema de-a împiedeca o invasiune a trupelor de voluntari spaniole.

Viena, 8 Aprilie. „Neue Freie Presse” publică o scire telegrafică din New York după care consiliul Germaniei, Rusiei, Franciei, Italiei și Angliei s'au dus în corpore la Mac Kinley, ca să-l înduplece a nu turbura pacea. Mac Kinley se fi răspuns, că pacea nu se va pute susține, decât Spania ar refusa proclamarea independenței Cunei.

Busuioc îi credă, se uită la ea, dăr atunci Ana Sânziana îl blăstămă astfel:

Trandafir pe Golgota
Să fii din ziua asta,
Câte vînturi și furtune
Preste tine să s'adune
Pre albină să le iubesci
De vrei să te mîntuesci.

Cum îl blăstămă, așa se și întemplă, căci bietul Busuioc se făcu un rug frumos în locul acela unde a fost implîntată crucea lui Christos. Câte vînturi toate se împedecau în el și câte albine avea Dumneșu pe pămînt, toate gustau din dulceta florilor lui.

Calampăr fiu de măr vîdînd, că Busuioc éráșî întărdie, se duse la tatăl său să întrebe, că ce e cu el:

— Rêu, fiule Busuioc, e rug în muntele Golgota, bătut de câte rele de toate. Ca să-l poți scăpa, te du la stupăria lui Dumneșu, te rogă de stuparul lui, ca să-ți dee o albină, care să te călăusească până acolo.

Calampăr fiu de măr își puse merrinde în straiță și plecă la drum.

Intr'o dumbravă frumoasă, între nisece păduri, dete de stupăria lui Dumneșu. Intră înăuntru și stupariul, cum îi spuse de ce ar avé lipsă, îndată porunci unei albine, ca să mîergă cu el până acolo, unde se afla rugul.

Ajunșînd la Golgota, săpă rugul din rădăcină. În scose mîduva afară, suflă în el și îndată se făcu Busuioc, dăr mai frumos de cum a fost.

— Acum, prietine, mai mult nu te las din mîna, ci mă voi duce și eu cu tine. La mijloc de grădină te-oi aștepta și ți-oi tot striga să nu te uiți înapoi. Mîduva rugului o vei da calului, ca să pôte da pept cu calu Anei Sânziene.

Ajunșînd la grădină, mîduva o dete calului; care de voinic ce se făcu, începî a turna fum și flacări de foc pe nări și gură.

Busuioc se ascunse între iasmin. La vremea îndatinată, Ana Sânziana se scoborî din înaltul cerului pe un cal cu cîma de aur, și se arucă în apă. El îi fură hainele și o luă cu ele la fugă.

Ana Sânziana îi tot striga:

Busuioc, Busuioc,
Rogu-te uită-te 'ncôce
Caută să te vîd bine
De voesci să merg cu tine.

Busuioc era pe aci să se uite 'napoi, decât Calampăr fiu de măr nu i-ar fi strigat, să nu se uite.

Ajunșî afară din grădină, amîndoi se suiră pe cai, căci și Calampăr venise călare după el.

Ana Sânziana se luă după ei, dăr calul ei nu putea ajunge pe-a lui Busuioc și pe a lui Calampăr și de mînia și rușine a plesnit inima în el.

La sfatul lui Calampăr, Busuioc o așteptă. Ana Sânziana cum ajunse la ei îi sări în grumaz și-i dișe: de ađi voi fi a ta, dăr să mergem și la mama, să-i dăm de scire, că ne cununăm. Busuioc o ascultă, Calampăr îl rugă, ca la reîntôrcere să vină pe la el.

Ajunșînd la Sfînta Duminecă, aceea se bucură foarte de ginerile, ce a căpătat, căci dîră îl cunoscce. Dăr aici încă a pătît o nepățită. Sfînta Duminecă într'o dimînăță îl trimise și pe el și pe fata ei cu

doș oluri după apă la fântână, și-i spuse să nu bea apă până ce va ajunge acasă. Busuioc însă cum ajunse la fântână puse olul la gîul și beu până se sătură, dăr cum beu de loc adormi cu capul pe gardina fântanei. Ana Sânziana încercă să-l des-tepte, dăr nu-l putu. Dela o vreme se aședă și ea pe érba verde, ce era pe lângă fântână și când se ațipescă și ea, se apropiă de fântână un fecior călare pe un cal alb cu ochi de foc.

Era împăratul smeilor. Ana Sânziana scutură de vre-o trei ori pe Busuioc, dăr acela nu se deșteptă. Împăratul smeilor se rugă căt se rugă de ea să mîergă cu el, că o va face împărătesă, ea însă nu voi. Împăratul smeilor se mîniă, luă în mîna un bucin de aur și bucină în sus cu el. Cum bucină, din înaltul cerului se și coborî un castel sburător din care eșise 12 soldați, cari luară pe Ana Sânziana de o duseră cu ei și o închiseră într'o cămară și apoi, precum veniră așa se și duseră, dăr că încătrău s'or fi dus, nime nu i-a vîdîut.

Busuioc abea a treia și s'a deșteptat. Mergînd la Sfînta Duminecă, aceea îi și

Londra, 8 Aprilie. Ambasadorul american Woodford din Madrid va părăsi Duminecă capitala spaniolă. Se crede ca sigur, că în săptămâna viitoare se vor începe inimițiile.

O femeie harnică, care se știe pe lângă grijitul odăilor să calce și spele bine, va pute imediat pe lângă o plată bună să aștepte la o familie bună din București. Informații la administrația țării noastre.

ECONOMIA

Starea sămănturilor.

Recolta mai mult slabă din anul trecut face, ca lumea întreagă să privească cu speranțe, der și cu îngrijiri la starea, în care se află acum în primăvară sămănturile. Atât sâtenul, cât și orașanul, cari aproape în aceeași măsură au resimțit nespul de tare urmările recoltei, se înfiorază și se îngrozesc chiar și numai la gândul, că după un an atât de serac în toate produsele de câmp, cum a fost anul trecut, ar pute să urmeze unul tot astfel.

Timpul uscat din toamnă n'a prea fost priincios sămănturilor de toamnă, cari în urma secetilor mari din Septembrie și Octombrie trecut n'au apucat să încolțescă și răsără cum se cade, ba se poate dice, că mai ales în Ardeal abia decă iei-colo s'au vădut pe le sfirșitul toamnei anului 1897 grâne răsărite, cu atât mai puțin secări.

Primăvara din acest an s'a început între împrejurări climatice, favorabile cari ne dau bune speranțe. Luna Martie a fost pretutindeni cât se poate de plăcută și favorabilă începutului economiei agricole, rar am avut un Martie cu mai bune și priincioase, dăle ca cel din est an. Au fost cei drept și vânturi, ba în câte-va rânduri chiar și furtuni mari, însă ele n'au influențat în mod prea păgubitor agrilor. Cătră sfârșit au venit ploii mai mari, seu mai mici, chiar dălele aceste a binecuvântat Dumneșu pământul c'o plăia deșă și priincioasă de câte-va dăle. A urmat, cei drept, ceva frig, însă odată cu ivirea zărilor încălditoare ale soarelui, cari vor pătrunde păturile superioare ale agrilor, vegetația se va porni frumos și bine în toate privințele.

Plăia din urmă înfruesce în mod excelent mai ales asupra sămănturilor de primăvară, ca orz, ovăș, măzăriche, trifoiu etc., cari s'au făcut într-o arătură cum nu se poate mai bună. Mult folos iau dela aceste

ploi și sămănturile de toamnă, deși iei și colo auzim exprimându-se îngrijiri și temeri față de aceste sămănturi.

Din datele, ce le publică ministerul de agricultură vedem, că sămănturile de grâu toamnă au pierit în mod simțitor peste iernă în comitatele Torontal, Bac-Bodrog, Arad, Timișora, Zala și Sopron din cauza vânturilor seci și uscate ale iernii. Mari pagube au făcut șorecii în sămănturile din comitatul Tolna și Veszprim, apoi la noi în Ardeal în comitatele Alba-interiőră, Solnec-Dobœa, Turda-Arieș, Treiscaune și Brașov.

Deși s'ar pute dice, că în urma iernii uscate sămănturile de toamnă nu corăspund așteptărilor, totuși nu e mai puțin adevărat, că ploile din urmă le-au ajutat mult la înfrățire și înverșire.

Secara, ca și grăul, s'a rărit în cele mai multe părți, multe sămănturi de secară de toamnă nici n'au răsărit, er acum se vestesc din toate părțile, că au început să se arate cu nădejde de bună recoltă.

Cel mai mult a suferit rapița, care e slăbuță.

Economii noștri au înaintat în toate privințele și pe toate locurile mult cu lucrul câmpului în primăvera acestui an. Mai este în urmă numai sămăntul *cucuruzului* (păpușoiului), care anul acesta se bagă în pământ cu bune prospecte de recoltă, arăturile putându-se face foarte bune într'un pământ prea de ajuns pregătit din punct de vedere al climei și temperaturii.

Frumoș și mult promițătoare se arată *nutrețurile* atât cele naturale, cât și cele măestrite.

Cam tot astfel e starea sămănturilor și în alte țări. Din România vin sciri îmbucurătoare în privința acesteia.

Dare-ar bunul Dumneșu, ca anul acesta să ne iese pe toate cărările cu plin și cu belșug înainte, să astupe cu bogăția lui golurile mari ce le-a lăsat în urma sa anul trecut. Când pământul își dă rōda toți sunt veseli și voioși, cu sâten cu orașan, cu domn și slugă, și bogatul și seracul își duc mai ușor sarcina, ce sōrtea li-a împărțit-o în lume.

POVEȚE.

În contra gândacilor, cunoscuți sub numele „șvabi”, „gorgoi” etc., cari se încuibă în casă prin crepăturile pereților, se recomandă ca un

excelent mijloc piētră vēnătă topită în apă. Din această apă se tornă tot a doua sēră prin crepăturile, în cari stau gândacii și se stropesc în fiăcare și prin casă. Fiind însă pētră vēnătă otrăvicioasă, trebuie să se bage bine de sēmă cum umblăm cu ea. Într'o săptămână gândacii se prăpădesc.

Petele de cernelă se pot delătura de pe haine în următorul mod: când într'un vas fierbe apă curată, ținem pata de pe haină de-asupra aburului. după aceea punem pe față puțină zēmă de lămăie și o presărăm cu praf de sare. La urmă pata se limpedeșce în apă și îndată cernelă ese din haină.

Care petroleu e mai bun? Astăzi se întrebuintează și în casele țărănești lampile cu petroleu aproape pretutindenea. E mare lipsă deci pentru fiă-cine de a sci distinge petroleul bun de cel rău, căci petroleul rău, pe lângă aceea, că dă o lumină slabă, umple casa cu un miros greu și dă fum, der în foarte numeroase casuri dă nascere și la nenorociri. Un petroleu bun trebuie mai întâi de toate să fiă curat ca apa, avēnd o colorē puțin albastru. Decă petroleul e galben și turbure, acesta e semn, că conține prea multe oleuri grele, cari se încarcă pe fitil (feștilă) și-l fac, de nu se mai poate slobođi și ridica cu ușurință.

Altă însușire a unui petroleu bun este, ca el să nu se aprindă prea ușor. Încercare în privința acesteia se poate face așa, că într'un mic pahar punem petroleu cam până la jumătate și apoi apropiăm de suprafața petroleului un chibrit (aprinjoră) aprins. Decă proba acesta s'a făcut în aer rece și petroleul totuși a luat foc, atunci se scim, că acel petroleu e foarte rău. Se continuă apoi cu proba, lăsând petroleul din pahăruț să stea cātva timp la un aer mai cald, cum ar fi aerul obișnuit din casă. Se apropiă și aici chibritul aprins de suprafața petroleului și decă a luat foc, atunci deasemenea se scim, că acel petroleu e rău. Un petroleu bun nu se aprinde, decă numai la o temperatură de peste 23 grade.

Literatură.

„Cars complet de corespondența comercială”, de I. C. Panțu, prof. la școala com. superiőră din Brașov. O carte octav mare de 17 cōle de tipar, de tot instructivă pentru comercianți și pentru alții, cari stau în legătură de afaceri cu vre-o bancă. terminii comerciali. Conține modele de circulare scrisori de informațiuni, recomandățiuni și acreditive; scrisori în comerțul cu

mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cōpōne etc. O recomandăm tuturor, cari se interesează de afacerile de comerț. Se află de vēndare și la administrația „Gazetei”. Prețul 1 fl. 60 cr.

POSTA REDACȚIUNEL.

D-lui „Abonent nr. 947”. Articulul l'am primit, der nu se pōte publica. Tema e prea cunoscută și a mai fost discutată de repeșite-ori de bărbați specialiști.

D-lui C. in Comana de jos. Nu te mai osteni cu scrisul. Mai bine cetese și învață, căci pentru a pute da altora învățătură, trebuie însuși să fi învățat. De vrēi câștig, îndrēptăți privirile în altă parte, căci cu condeul nu vei face trēbă.

Din viața furnicilor.

Memoria furnicilor. Tōte furnicile dintr'un furnicar se cunosc între dēnsele chiar după câte-va luni. S'au tăcut diferite experiențe. S'au pus la un loc mai multe furnici, cari fusese despărțite unele de altele timp de 4 luni, ele s'au recunoscut îndată, începēnd a se neteđi cu antenele; din contră o furnică străină e gonită și chiar omorită.

Decă mănjim o furnică cu vre-o colorē őr-care, concetățenele ei la început cred, că e vr'un inimic și se reped ca s'o distrugă, der imediat o recunosc și încep a o curăți și a o mângăia cu antenele lor de nenorocirea întâmplată.

Furnicile mōrte sunt scōse din furnicar, cadavrele nu rămân în furnicar, decă în cazul unei epidemii. Sunt un fel de parasiți, cari le cauzează o bōlă molipsitoare, un fel de ciumă seu coleră, cari le stinge odată pe tōte. În vremile obișnuite însă furnicile au cimitire în regulă la őr-care depărtare de locuințele lor. La unele specii de furnici sunt chiar morminte pentru cele mai de frunte și gōpi comune pentru popor. Acest lucru a fost controlat și observat cu mare grijă.

Furnicele se pot înțelege foarte bine între ele, deși noi n'auđim nici un sgomot. S'au făcut câte-va experiențe în această privință. S'a luat o muscă mōrtă și s'a înfipt într'un ac, la o distanță lângă mușuroi. Decă o furnică dă peste ea se cășnesce, ca s'o ducă la furnicar, decă nu putea se ducea înapoi și venia cu 10—12 consōte și luau cu tōtele vēnatul, ducēndu-l la furnicar.

Decă se apropie vr'o șopirlă seu vr'o insectă mai mare de furnicar, se opune întâi sentineia și decă nu reușeșce se repede în furnicar și dau alarma, în curēnd agitația devine generală și din tōte părțile ies spre întâmpinarea inimicului.

spuse, că ce s'a întâmplat cu el și cu fata ei, decă nu o a ascultat. Busuioc de supărat crâșnia, de-și sfărma dinții în gură.

Sfânta Duminecă, ca să-l mângăie, îi dăte un bumb de aur și o sabă, și îi dăse Busuiocului înșeuat calul; bumbul acesta îl asvirlă înainte-ți și te du pe urma lui până vei da de fântăna vitejiei; acolo îți adapă calul și bea și tu. După aceea de tot du până vei da de locul acela, unde vei afla pe Ana Sănziana. Cu sabă te apără de cei ce te vor ataca.

Busuioc o ascultă și plecă la drum. Ajungēnd la fântăna vitejiei, își adapă calul, și beu și el. Calul după acesta se făcu atât de tare, încât aruncă flacări de foc din gură, din ochi și din copite, er Busuioc se făcu tare, de s'ar fi putut lua la trântă și cu o miă de őrmeni de-odată.

De aci bumbul începū a se ridica în sus, er calul lui Busuioc după el. La anul au ajuns pe câmpia lunei, unde a dat de castelul împăratului smeilor. Busuioc a vrut să se bage înăuntru, der la pōrtă îi ținură calea o companie de căpcăni. Avū noroc cu sabă căci altcum nu scăpa viu

dintre ei. Omorindu-i pe aceștia, intră în curte și de aci în casele împăratului. Ana Sănziana era legată cu funii de mătase într'o cămară, lângă oiaia în care se afla împăratul. Busuioc cum o vedū îi tăia funiile și apoi se repeđi în odaia împăratului. Acesta când îl vedū se făcu foc și flacară de mână, căci scia. că după ce a venit.

— Ce cauți aici? întrebă împăratul mănios.

— Mirēsa mi-o caut! rēspunse Busuioc.

— Nu ți-o dau!

— Nu?

— Nu!

— Vom vedē.

Busuioc se repeđi la el, îl apucă de gât și începū a-l sugruma. Împăratul smeilor, nădravēn fiind, îl aruncă de un pārete de i pāșăiră őrsele. Busuioc însă nu se lăsă, ci cu o tăietură îi reteză capul de cătră grumazi.

După ce isprăvi cu el, omorī pe rēnd pe rēnd pe tōte cātanele și slugile cātē află la curte. Ana Sănziana după ce se vedū scăpă se sui cu Busuioc pe cal și

plecară amēndoi cōtră casă până la Sfânta Duminecă Sfânta Duminecă, când îi vedū îi sārută pe amēndoi le dăte poveșe bune și îi lāsă în scirea lui Dumneșu sfântul să mērgă la tata lui Busuioc.

Ajungēnd la Calampēr fiu de mēr îl luară și pe el cu ei. În drum se abătură la o crîșmă. Aici era multă lume adunată, căci era vorbă, ca legiutorul țerei să spānzure doi dārānați de őrmeni. Busuioc întrebă de crîșmar, că cine-s őrmenii aceia?

— Doi copii ai împăratului dela Apus, rēspunse el, cari de un an de dăle bēu și chefuesc aici și si-au făcut atata datoră de nici cu o țēră nu s'ar putē plăti.

Busuioc avēnd trei pungi cu banī la el, le plăti datoră și-i scăpă dela spānzurătorii. Frații îi mulțamiră, der când vedū pe Ana Sănziana, îl pismuiră pentru ea și se sfătuiră, ca să-l omōre. Mergēnd toți la oaltă cătră casă, cei doi frați începură a se sfădi cu Busuioc, er când ajunseră la o fântăna, îl aruncară în ea să se inee.

Busuioc, în loc să se inee, se făcu pesce și inota pe de-asupra apei. Calampēr

fiu de mēr luă cārpa de pe cap dela Ana Sănziana, își făcu roci din ea și l scōse afară. Cei doi frați se duseră înainte poruncind lui Calampēr și fetei să nu apropiā de țēra lor, decă li-i dragă viața.

De aci se luară și se tot duseră până când, de obosiți se aședară la umbra unui fag unde Busuioc și Ana Sănziana se uitară adormiți. Calampēr nu durmia. Pe fag se lāsară doi corbi.

Frate! începū a vorbi unul, cătră celalalt, uite în jos și vedī, ce doi tineri frumoși dorm acolo!

— Vedī, îi dăse celalalt, der vai de ei; căci când se vor gāta să plece la cununiă, hainele, ce le vor îmbrăca, vor fi otrăvite și vor muri amēndoi. Er de s'ar afla cineva să le spună, ca să nu le îmbrace, acela se va face stan de pētră și stan de pētră va rămānē până se va face cine-va, ca să-l stropescă cu sange de prunc nevinovat.

Calampēr îi auđi, der lui Busuioc și fetei nu spuse nimic. Deșteptându se cei doi tineri, plecară őrăși la drum până ajunseră la curtea împăratului Apusului. Împăratul i primi cu mare bucură, și l

Furnicile lucrăză din instinct său din inteligență? Intr-o zi un silvicultor francez observă, că nise furnici se făcuse stăpâne pe un agud (frăgar) din grădina sa. Unele se suiau pe copac și căsniau foarte rău gândacii de mătase, încât aceștia cădeau jos din arbore, aci erau luați de alte furnici și duși la mușuroi.

Ca să le împedece, acesta făcu un inel de clei, cu care încinse pomul pe la mijloc. În timp de 4 zile furnicile n'au mai putut să treacă acest inel de clei, ca să se urce în pom.

A cincea zi apare un inginer dintre furnici și anume: o furnică vine cu un bob de nisip și-l depune pe inel, vine și a 2-a, a 3-a, a 4-a, etc. Ast-fel într-o jumătate de ceas, furnicile făcură un pod pe care să treacă câte 4 în rând. Stăpânul grădinei vădând aceasta, nu le strică opera și le lasă lor copacul.

„Albina“)

Teodor Prisiceanu.

MULTE ȘI DE TÔTE.

Cum pôte ajunge omul la bătrânețe adânc?

Un învățat german dice, că cel ce dorește să trăească 90 de ani, să se însore. Cu alte cuvinte, el dice, că însurătore, său viața casnică, este mijlocul cel mai de căpetenie pentru-ca un om să ajungă la etatea frumoasă de 90 de ani.

Învățul aduce ca exemplu 12 oameni, cari au ajuns etatea de 90 de ani; între aceia 9 au fost însurați și 3 neînsurați. Numărul morților, dice, între anii 30—45 la oamenii neînsurați s'a constatat la 27%, pe când la cei însurați aceeași etate a fost numai de 18%.

Acastă statistică vrea să dică atâta: „Dacă voesci să trăești mult, însoră-te!“ Ei, bine, dăr dacă dicem acesta, atunci trebuie să mai adaugem următoarele: „Dacă voesci să te însori și să trăești mult, atunci trebuie să duci o viață regulată și să ți-o acomodezi împrejurărilor, cari lungesc traiul“.

Dacă omul vră să ajungă la bătrânețe adânc, atunci trebuie să încunjure ori ce lucruri, ce-l supără și pe cât se pote să se păzească de griji și năcasuri. Bine, dăr nici un bărbat însurat nu pôte fi fără griji și năcasuri, decât în cazul cel mai bun, când e foarte bogat. Capul familiei are o mulțime de griji, acūși una, acūși alta, ba cum se și susțină familia, ba trebuie să se îngrijescă de viitorul ei și altele.

Ei, bine, tocmai această sfortare oțalește pe bărbat în lupta vieții, îl ține pururea viu și nu-i dă ocași de a căde în moleșire și lenevie — cari sunt cele mai primejdioase scăderi și adese-ori duc la scurtarea vieții.

făcu un ospet mare. Ana Sănziana își turnă în palmă apă din isvorul stămpărării și spală ochiul și obrazul și împăratul îndată se făcu sănătos și vesel ca în tineretele lui. La o lună după aceea, în curtea împăratului se găteau de nunta lui Busuioc.

Hainele mirilor erau gata, dăr când să le îmbrace, Calampăr fiu de măr nu-i lăsă, ci le spuse să îmbrace altele, căci de unde nu, se vor otrăvi și vor muri. Busuioc și Ana Sănziana îl ascultară. Când veniră dela cunună, Calampăr fiu de măr lipsa dela masă. Busuioc și mirăsa îl cercară pe tot locul, dăr nu-l aflară nicăiri, se supărară rău după el, dăr în urmă se liniștiră.

La anul Ana Sănziana a născut un copil cu perul de aur. Copilul în botez căpătă numele Viorel și creștea de-ți era mai mare dragul să te uiți la el.

Viorel după-ce începă să umble, îi plăcea foarte să se jöce între bolovanii și pietrele, ce erau strinse în curtea moșului său. Odată însă o păți rău, căci împedcându-se de-o pētră, își strică nasul. Servitorea care îl grijă, îl șterse de sânge

Eldorado șachiștilor.

În districtul Magdeburg (Saxonia) se află un sătuleț numit Ströbeck. Locuitorii acestui sat deja din timpuri vechi sunt cunoscuți ca cei mai renumiți șachiști. În acel sat la nimic nu se ține atât de mult, ca la jocul de șach, care îl jöcă atât preotul, cât și judele cu atăta pasiune, ca și săteanul cel mai din urmă. Care jöcă bine șach, este stimat, ăr pentru cel ce jöcă rău, este rușine.

Firma otelului orășenesc este o tablă de șach și acolo umblă elita din satul Ströbeck, ca să jöce șach. Încă și între copiii de școlă jocul șachului este binișor lătit. În tot anul la Paști se arangază în fiecare clasă un joc de șach și copiii, cari se disting, sunt premiați, afară de acesta între școlari se mai împart și table de șach.

Cetitorul pôte se va întreba, cum au devenit locuitorii satului Ströbeck șachiști așa de pasionați? Acesta încă își are istoria sa. Anume: Odată un canonic din Halberstadt a fost esilat în satul Ströbeck. Canonicului ca să nu-i fiă urit în acel cuib singuratic, a învățat pe locuitorii satului să jöce șach și în tot timpul cât a fost el esilat, în continuă a jucat șach cu țeranii.

În urmă canonicul a fost grațiat, reîntorcându-se în orașul Halberstadt. Mai târziu el a ajuns să fiă episcop, apoi metropolit în Magdeburg, în care oficiu de multe ori și cu mare satisfacție își reamintea de țeranii din Ströbeck, cu cari juca șach în timpul exilului.

Metropolitul de Magdeburg a mijlocit multe favoruri dela principii electorali pentru locuitorii din Ströbeck, ba într-o atăta s'a interesat de foștii lui discipuli, încât principele Wilhelm de Brandenburg la 13 Mai 1651 a vizitat în persoană pe renumiții șachiști din Ströbeck. Cu această ocaziune și principele a jucat șach cu țeranii și tot deauna principele a pierdut. La despărțire principele li-a dăruit țeranilor două table de șach de cea mai mare frumseță; una de argint și alta din os de elefant. Este de prisos să spunem, că țeranii până în ziua de azi păstrează acele table cu cea mai mare sfîntenia.

Zarafa băncei comerciale ungare din Budapesta V. Dorotheagasse 1. Capital în acții 15 milioane fl. Fondul de rezervă 11 milioane fl. Vinde losuri valabile pentru clasa I-a.

La a II-a loterie de clasă ung. costă 1/1 6 fl., 1/2 3 fl., 1/4 1 fl. 50 cr., 1/8 75 cr. după trimiterea sumei, său cu rambursă. Fiăcărui cumpărător i-se trimite planul oficial al loteriei.

Losurile sunt provădute cu stampilia institutului, comănde se se facă fără întârziere, având losurile căutare mare.

Căstigurile cele mai multe la tragarea loteriei I. au eșit la losurile cumpărate dela Institutul nostru.

cu mâna, ăr mâna și-o sterse de un bolovan.

Bolovanul crepă și eșit din el Calampăr fiu de măr spre bucuria lui Busuioc. a soției lui și a bătrânului împărat, și spre supărarea celor doi frați ai lui Busuioc, cari vădând, că nu-și pot ajunge scopul se împăcară cu fratele lor, rugându-se de iertare de el. Busuioc i-a iertat.

După mörtea împăratului, împăria se împărți între cei trei frați, dăr cei doi mai mari domniră puțin, căci răi și fără inimă fiind, i-au omorât poporele, peste cari au împăratit, ăr Busuioc, la dorința țerei, primi împăria întreagă. A domnit vreme multă spre binele poporelor sale și spre înaintarea țerei, ținându-și de sfetnie mai mare pe Calampăr fiu de măr, care i-a fost credincios până la mörte, și spre bucuria familiei lui, trăind o viață fericită și îndestulată.

M'am suit pe-un cui
Ș'o spusei cum o scui.

Antoni Pop.

Calendarul săptămânei.

APRILIE. are 30 zile. PRIER.

Zilele	Calendar. Iul. v.	Calendar. Gregor.
Dom.	29 6 + Florii. P. Mar	10 + Paști Daniil
Lun.	30 P. Ioan d. Scărar.	11 + Paști Leone
Mărg.	31 C. Ipate ep. Gan.	12 Julius
Mer.	1 C. n. Maria Eug.	13 Iustinus
Joi	2 Mart. Tiou	14 Tiberiu
Vin.	3 Cuv. Nicita	15 Olimpia
Sâm.	4 + Cuv. p. Georgiu	16 Irina

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 8 Aprilie st. n. 1898

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta aust.	fl.	cr.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	9	60	
"	Grâu mijlociu	9	20	
"	Grâu mai slab	8	80	
"	Grâu mestecat	6	—	
"	Secară frumoasă	6	—	
"	Secară mijlocie	5	50	
"	Orz frumos	5	20	
"	Orz mijlociu	4	60	
"	Ovăș frumos	2	80	
"	Ovăș mijlociu	2	60	
"	Cucuruz	4	—	
"	Mălaiu	4	50	
"	Mazăre	10	50	
"	Lințe	13	—	
"	Fasole	6	50	
"	Sămēnță de in	8	—	
"	Sărmentă de cânepă	5	20	
"	Cartofi	2	10	
"	Măzărache	—	—	
1 kil.	Carne de vită	—	48	
"	Carne de porc	—	53	
"	Carne de berbec	—	—	
100 kil.	Său de vită prospăt	17	—	
"	Său de vită topit	24	—	

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 6 Aprilie a. 1898.

Sămēnțe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 caligaz.	dela	până
Grâu Bănățenesc	79	—	—	—
Grâu dela Tisa	79	13.60	13.65	
Grâu de Pesta	79	13.55	13.60	
Grâu de Alba-regala	79	13.60	13.65	
Grâu de Făcska	79	—	—	
Grâu ung. de nord	79	—	—	
Grâu românesc	79	—	—	
Sămēnțe vechi ori nouă	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 caligaz.	dela	până
Secară	70—72	8.85	8.90	
Orz	60—62	6.60	6.90	
Orz de vinars	62.64	7.00	7.50	
Orz de bere	64.66	8.00	9.50	
Ovăș	39.41	6.90	7.20	
Cucuruz	bănăț.	75	—	
Cucuruz	altă soiă	75	—	
Cucuruz	"	—	—	
Ririșcă	"	—	—	
Produsele	Sămēnțe	Calitatea	Prețul	dela până
Sam. de tri.	Luțernă ungar.	48	52	
"	transilvană	—	—	
"	bănățenă	—	—	
"	roșie	81	83	
Oleu de rap.	rușinat dublu	—	—	
Oleu de in	dela Pesta	58.50	59.50	
Uns. de porc	dela țără	52.00	52.50	
Slănină	avântată	57.50	58.00	
Sân	afumată	—	—	
Prune	din Bosnia în buți	11.50	12.00	
"	din Serbia în saci	12.50	12.70	
Licitar	slavon nou	19.50	20.00	
Nuci	bănățenesc	18	18.50	
Gogoși	din Ungaria	—	—	
"	unguresc	—	—	
Miere	sărbesc	—	—	
"	brută	—	—	
"	galbină stocată	—	—	
Ceară	de Rosenau	—	—	
Spirt	brut	—	—	
"	Drojdințe de spirt	—	—	

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 Aprilie 1898.

Renta ung. de aur 4%	121.10
Renta de corone ung. 4%	99.35
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	122.10
Bonuri rurale ungare 4%	97.35
Bonuri rurale croat-slavone	97.76
Imprum. ung. cu premii	159.75
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	140.25
Renta de argint aust.	102.25
Renta de hârtie aust.	101.95
Renta de aur aust.	121.65
Losuri din 1880	143.50

Acții de-ale Băncei austro-ungar.	920.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	374 —
Acții de-ale Băncei aust. de credit.	254 50
Napoleondori	9 53
Mărci imperiale germane	58.75
London vista	120 40
Paris vista	47.62 1/2
Rente de corone aust. 4%	102.10
Note italiene.	44.95

Cursul pieței Brașov

Din 9 Aprilie 1898

Bancnota rom. Cump.	9.50	Vënd.	9.52
Argint român. Cump.	9.47	Vënd.	9.49
Napoleondori. C mp.	9.51	Vënd.	9.53
Galbeni Cump.	5.62	Vënd.	5.65
Ruble Rusești Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcești Cump.	10.70	Vënd.	—
Serie. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102 —

Tergui de rumători din Steinbruch.

Starea rumătorilor a fost la 4 Apr. de 28,948 capete, la 5 Apr. au intrat 308 capete și au eșit 393 capete, rămăuând la 6 Apr. au număr de 29,097 capete.

Se notază marfa: ungurescă veche grea dela — or. până la — or. marfa ungurescă tinere grea dela 58.— or. până la 59 — or. de mijloc dela 58 — or. până la 59 — or. ușora dela 57 — or. până la 58 — or.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșanu.

Redactor responsabil: Gregoriu Măier.

Rohseid. Bastkleid. fl. 8.65

bis 42.75 p. Stoff z. kompl. Robe — Tassors und Shantung-Pongees — sowie schwarze, weisse und farbige Henneberg-Seide von 45 kr. bis fl. 8.65 per Met. — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. An Private porto- und Steuerfrei ins Haus. Muster umgehend.

Seiden-Fabriken G. Henneberg.

(K. u. K. Hofliefer.) Zürich.

Licitație cu oferte.

Pentru predarea lucrărilor de secat apa din așa numită livadia mare, situată în partea dreaptă și stângă a călei ferate ce duce spre Feldoră (în planul oficiului de inginerie hortarnică reg. ung. designat canalu principal I și II împreună cu șanturile laterale) se va ținea licitație cu oferte în 14 Aprilie 1898 la 10 ore a. m. în cancelaria oficiului orășenesc. Executarea acestor lucrări s'au preliminar cu suma de 20,000 fl. din partea oficiului reg. ung. de inginerie.

Amatori de a lua în întreprindere aceste lucrări se provocă a preda ofertele lor provădute cu valdiu cel puțin de 500 fl. în bană gata său hârtii de valoare, timbrate în regulă și sigilate până la ora sus indicată subscrisului președinte al comisiei de control permanente pentru lucrările de secat apa pe hotarul orașului.

Procentele de scădământ, ofertele se le serie în oferte cu cifre și litere acurat, care se nu mai dea loc la nici o dubietate. Asemenea se conțină oferta și declarația, că oferentului i sunt cunoscute planurile, măsurile, preliminarul, condițiile ofertei și a contractului și că se supune acelora necondiționat.

Planurile preliminarul, condițiile ofertei și a contractului se pot vedea până o zi înainte de ținerea licitației în oficiul viceșpanal în fiăcare zi dela 10 până la 12 ore a. m.

Brașov, 28 Martie 1898.

Comisia de control permanentă pentru lucrările de secat apa.

Alesius,
președinte.

206,2—2.

Nr. 222—1898.

Publicație.

Martă 19 Aprilie 1898 la 9 ore a. m. se va ține licitație în oficiul economic orașenesc pentru arendarea ierbei de pe următoarele locuri libere:

1. Livadia înaintea Blumănauei în câmpul Săcelelor pe ambele părți ale Tramvaiului.

2. Fâșia după holda din dosul casarmei de honveți.

3. O holdă în dosul cantonierei tramvaiului pe drumul Zizin-Dêrste dinaintea Grădinei lui Lukhardt.

4. O holdă în câmpul de mijloc lângă Timiș.

5. Locul liber dinaintea fostei porți a uliței negre.

6. Livadia din jos de casa de dat la Tir (Schützenhaus).

7. Locul dinaintea gimnasiului român.

8. Locul din jos de strajă.

9. Calea din dosul grădinelor strada Ținșilor cât țin grădinele.

10. Locul de erbă dintre proprietatea lui Lukhardt și mura de scortă a argășitorilor.

11. Locul de erbă, ce se află la sfârșitul ulicioarei din jos până la barieră și ulicioara canalului.

12. Locul de erbă de-alungul Timișului între drumul Zizinului și al Uzonului.

13. Locul de ierbă lângă drumul Ghimbavului sub Com. Nr. 12190 per 100.

14. Locul de erbă lângă fabrica de Petroleu a-lui Dr. Otröban sub Nr. Com. 12211.

15. Locul de erbă la Timiș dela podul Timișului din Dêrste până în drumul Zizinului.

16. Locurile de ierbă, parcelele sub Nr. Com. 10302 de 655□ și 10,300 de 310□.

17. Parcela de lângă magazia de lemne a orașului în mărime de 1109□.

Brașov, 1 Aprilie 1898.

210,1—1. **Oficiul economic orașenesc.**

UN PAHAR

de limonadă răcoritoare cu 2 cr. se poate prepara din

Bonbonele de Limonadă

renumite ale lui Marsner, cu această marcă de contravenție și

firma:

Prima fabrică bohemă de „Confeturi orientale și Ciocolade” în Königl. Weinbergen—Praga

A. Marsner.

Se capătă pretutindenea.

Nr. 282—1898.

a. f. c. sc. d.

Publicație de licitație.

Domeniul fondului central școlar din districtul Năsăudului din Ceanul mare, care are o estensiune de 1030 jugăre 1204□ și constă din arătură, fâneață și pășune, dimpreună cu edificiile de locuință și economice, ce se află pe dânsul, se va da în arândă pe 8 ani începând din 24 Aprilie 1898 statorindu-se prețul de strigare a arândii anuale de 3500 fl. v. a. Licitatiunea se va ține exclusiv cu oferte scripturistice sigilate, cari sunt de a se trimite până în 6 Aprilie 1898 la 6 ore după amiază cu vadiul de 10% a prețului de strigare la subscrisa comisiune în Năsăud.

Aceste oferte vor căta să cuprindă dechieratiunea apriată a oferentului, că cunoscă bine condițiunile de licitațiune, le primesce în tot cuprinsul lor și se supune lor necondiționat.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea în cancelaria fondurilor în orele oficiose dela 8—12 și dela 3—6.

Din ședința comisiunei administratōre de fondurile centrale șco-

lastice și de stipendii din districtul Năsăudului ținută în Năsăud la 14 Martie 1898.

Președinte:

Secretar:

Dr. Ioan Pop m. p. Dr. Nestor Simon m. p.
1901—3.

*****

— A V I S. —

Subscrisul are onōrea a face cunoscut onor. public, că în decursul serbătorilor se vinde în

Berăria Friedrich Czell și Fii

— în Dêrste —

escolenta Bere de Pasci.

Tot-odată încunoscim, că Salonul cel mare împreună cu localitățile laterale **stan la dispoziție**, pentru petreceri de ale Reuniunilor, precum și popicăriă nouă (Kegelbahn).

Asigurând on. public, că imi voi da totă silința a-l mulțumi cu **mâncări și beuturi bune**, rogându-mă de o cercetare numărōsă.

cu totă stima:

Gustav Stotz.

215.1—1

*****

Numai**pe omenii****tineri**

ii interesă-ză a scii, că **Injectia Orientală** a Dr. BOITON din Paris după întrebuințarea de câte-va zile lecușce și cele mai învechite suferințe. **Oleiu Santal** și **Balsam Copaive** devine de prisos, de-orece aceste mijloce strică stomacul și nu vindecă bōla.

Prețul unei sticle BOITON Injectia 1 florin.

Deposit general pentru Ungaria:

Apoteca ZOLTAN BELA Budapesta,

V. Grosse-Kronnengasse Nr. 23. (Ecke Széchenyi-platz).

Se află în farmaciile mai mari. Depou principal la farmacia Carl Schuster în Brașov.

Adresa pentru comande cu posta:

Farmacia ZOLTAN Budapesta.

31—60

Cine vrea se remăe sănătos
să bea **VIN de ARDEAL** veritabil,
curat, nefalsificat. A se adresa la

Restaurația dela Promenadă,

unde se vinde **vinurile**, care sau cumpărat din rămasul repozatului **Excelenția Sa Domn Franz Lönhardt** episcopul rom. cat. al Ardealului, și anume:

VINURI VECHE:		VINURI de MASĂ:	
Rozsamáli . . .	butelia	din 1889 în but. 1/2 litr.	30 cr.
Som . . .		" 1895 " " 1 "	45 "
Leányka . . .		" 1896 " " 1 "	45 "
Burgunder roșu	70 cr.	" 1897 " " 1 "	40 "

Buteliile gōle se primesc îndărăt și se rescumpără a 5 cr. de butelie, cele 1/2 litru cu 2 cr.

Tot-odată fac cunoscut on. public, că dau cost cu abonament, în restaurație și afară cu preț deftin.

Cu totă stima:

Eduard Erdélyi.

2—6,200

* Vinurile sus notate se vîndu dela 11—12 ore a. m.

CERCAȚI NOROCUL LA**A dóua loterie de clasă ungară.**

Tragerea întâiū deja la 11 și 12 Maiū.

Din 100,000 losuri, ce s'au emis, 50,000 losuri se trag cu câștig, prin urmare

„tot al doile los câștigă.”

Câștigul cel mai mare în cas favorabil este

Un Milion Coróne.

Mai rămân 49,999 câștiguri, cari se vor trage suma de **dóue-spre-dece milioane** coróne.

Los intreg a fl. 6.—, jumătate a fl. 3.—, a patra parte a fl. 1.50, a opta parte a 75 cr.

Se capătă diferite numere la

Casa de bancă

Iacob L. Adler & Bruder

singurul **COLECTOR PRINCIPAL** al loteriei de clasă ung.
în Brașov.

8—20, 187

